

OBRRTNI VESTNIK

Strokovni list za povzdigo in napredek slovenskega obrtništva

„Obrtni Vestnik“
izhaja
mesečno dvakrat, in sicer:
vsakega 1. in 15. v mesecu
ter stane celoletno K 60—
polletno K 30—
četrtletno K 15—
posamezna številka K 2-50

**Officialno glasilo „Dež. zveze kranjskih obrtnih zadrug
v Ljubljani“ in „Zveze južnoštajerskih obrtnih zadrug“
s sedežem v Celju in slovenskih obrtnih društev.**

Nefrankirani dopisi se ne sprejemajo. — Rokopisi se ne vračajo.
Ponatiski dovoljeni le z navedbo vira.

Uredništvo in upravnništvo: Ljubljana, Dunajska cesta št. 20.

Cene inseratom:
Pri 1 × objavi $\frac{1}{1}$ str. 1200 K
" " " $\frac{1}{2}$ " 600 K
" " " $\frac{1}{4}$ " 300 K
" " " $\frac{1}{8}$ " 150 K
" " " $\frac{1}{16}$ " 75 K
Pri 12 kratni objavi 5%, pri
24 kratni objavi 10% popusta

VI. letnik.

V Ljubljani, dne 1. januarja 1923.

Štev. 1.

*Veselo in srečno novo leto
želimo vsem prijateljem našega lista.*

Uredništvo.

Pozdravljen naš „Vestnik“.

Gospod urednik! Povabili ste me, da napišem članek za novoletno številko „Obrtnega Vestnika“. Ali naj pišem o preteklosti, ko smo si vendar svesti, da požrtvovalno delo našega obrtništva v minulemu letu — izvzemši častni uspeh na ljubljanskem velesejmu, na celjski in mariborski razstavi — daleko ni doseglo izpolnitve naših upravičenih zahtev in želj. Krivda temu je nekonsolidiranost razmer, vsepovsod le strankarstvo — vsepovsod pomanjkanje idealizma, požrtvovalnosti in pozitivnega dela.

O nalogah za bodočnost, ki si jih predvsem predstavljam v dveh glavnih potezah: v organizatoričnem in zakonodajnem delu, prepuščam pa, da piše spretnejše pero kot je moje.

In vendar, gospod urednik, mi narekuje srce, da se s skromnimi vrsticami spomnim našega „Vestnika“, ki se pod težavo obstoječih razmer bori za svoj obstanek, odločno in nadstrankarsko zastopajoč celokupne obrtniške interese in vzpodbujajoč nas k pridnejšemu združnemu delu in stanovskemu napredku. Kako pa naj bi bilo sicer mogoče, braniti najvitalnejše interese našega stanu brez lastnega glasila? Obrtništvo more edino pomagati na popolnem medsebojnem zaupanju zgrajena sloga in neuklonljiva volja, da stori vse, kar je potrebno za pravično pridobitev vpoštevanja obrtniških interesov na merodajnih mestih in da se ubrani mačehovstvu naših državnih krmilarjev.

Ne držimo trajno hrbta v prid drugim stanovom in oklanjamo bremena — če ne dosežemo zaslužnega varstva.

V tem velikem boju nam je lasten organ neobhodna potreba. Hoče li naše stanovsko glasilo postati vreden naš sobojevnik, podpirajmo ga brez

izjeme vsi materijelno in duševno — s članki, dopisi in nasveti.

Le z vsestransko uvidevnostjo in sodelovanjem ga postavimo na višek časa in pokažemo z njim, kaj zna in kaj zmore slovensko obrtništvo.

Pozdravljen „Obrtni Vestnik“! J. Zadavec.

O obrtniški zavednosti.

(Konec.)

Da pri nas tako hitro opeša vsako zanimanje za še tako dobro zamišljeno in obče koristno ustanovitve, je tudi ta napaka, da nimamo pravega zaupanja v načelstvo, katero smo si sami izvolili. To mi bo gotovo pritrdil vsak obrtnik, ki je že deloval v kakršnemkoli odboru.

Kako se volijo pri naših organizacijah odbori? Na občnem zboru pride točka: volitev odbora. Zahteva se predlog za odborovo listo. Navadno je vse tiho in po kratkem molku predloži sklicatelj listo. Z dvigom rok je izvoljen odbor. Kdo proti: vse tiho! Mine teden, mesec, pa se že oglašajo kritiki, češ, „odbor je za nič, vsak ima svoje korito“ (dasiravno so vsa prazna), in ako ne bi bilo pri društvu, zadrugi mož, ki vedo, da gre tu za splošne koristi, bi se tekom kratkih mesecev že vse zrušilo.

Kar je čudnega pri vsej tej mizeriji, je to, da imajo ravno tisti, ki na občnem zboru, seji ne zinejo besedice, za hrbotom največjo besedo in kritiko.

To so v glavnem napake in pomanjkljivosti naših obrtnikov, in dokler te ne izginejo, ne bodo uspevale nobene obrtniške organizacije, kajti tudi načelstvo postane ob takem zadržanju malodušno, ker vidi, da ni pravega razumevanja za njegovo delo, ki je večinoma zastoj, največkrat pa še združeno s precejšnjimi izdatki.

V ponos si moramo šteti, da imamo med našim obrtništvom vzlic vsej mizeriji vendar še može, ki ne klonejo glav, ampak delajo samozavestno, energično in v medsebojnem zaupanju za boljšo bodočnost našega obrtništva, in ti možje so temeljni kamen, na katerem si bomo vzgojili dober obrtniški naraščaj. Zato pojdemo med naše brezbržno obrtništvo, ne zamudimo nobene prilike, da mu v domačih besedah predočimo vse posledice, ki lahko nastanejo vsled nepazljivosti vsakega posameznega obrtnika za skupni obrtni stan.

Vsakemu tovarišu obrtniku na veljaj:

Ne imej onega slabega izraza »kaj me briga vse drugo, jaz moram sam živeti«, vedi, da je le v skupnosti naš obstanek in ako ni skupnosti, tudi ti ne boš živel, ker nas vsakega posamezno kapital z lahkoto požre.

J. A.

Naš program.

Iz „Obrtnega koledarja 1923“.

Naše obrtništvo beleži od prevrata znaten napredek v vseh strokah. Investicije za tehnično modernizacijo delavnic, za izboljšanje izdelovalne metode, za izkoriščanje vodnih sil in električnega toka, ki so bile izvršene v zadnjih dveh letih in katerih uspeh se bo gospodarsko pokazal šele v prihodnjih letih, gredo v milijone. Vendar je bil s tem šele napravljen začetek razvoja k gospodarski osamosvojitvi od inozemstva, k izpolnitvi domačega podjetništva, izkoriščanja produktivnih sil in sirovin.

Kljub temu napredku je še **mного obrtnih panog pri nas nezastopanih**, in smo glede njih še navezani na inozemstvo, dasi bi bilo za njih obstoj in obrat dovolj potrebe in zanimanja v tuzemstvu. Zato moramo stremeti za tem, da s časom ustvarimo naraščaj in omogočimo ustanovitev vseh manjkajočih strok.

Razvoj industrije in obrtništva v Sloveniji zahteva nujno **izpopolnitev našega strokovnega šolstva**. Treba je, da se uredijo finance našega obrtno-nadaljevalnega šolstva, da se izpopolni tehnična srednja šola in obrtne šole in da se pri njih ustanovijo novi oddelki za stroke, kjer nam primanjkuje strokovno praktično izvežbanega naraščaja, in ki se vsled tega uvaža iz inozemstva na škodo domačinov, ki zaman iščejo posla in se morajo mnogokrat izseljevati.

Delovanje našega obrtništva ne sme ostati omejeno samo na ozko ozemlje Slovenije. Naš obrtnik je poklican, da postane **pionir gospodarskega in tehničnega napredka v vsej državi** in se udeleži v veliki meri obnovitvenega dela v razrušenih krajih, zgradbe velikih novih prometnih zvez, mest in pristanišč, kjer bo tisoče podjetnih rok naših obrtnikov lahko našlo svoj zaslužek in dobro eksistenco.

Doseči bo treba, da se bo naše obrtništvo v bodoče v večji meri **vpoštevalo in pri oddaji državnih dobav zaposlovalo**. Te dobave gredo letno v milijarde dinarjev in pri njih bi lahko našle gotove stroke stalno zaposlenje.

Princip naše carinske politike mora biti **zaščita domačega obrtniškega dela in podjetnosti** in to načelo se mora uveljaviti tudi v vseh bodočih trgovskih pogodbah. Tu je treba, da se štiti našega domačina obrtnika od pritoka in naseljevanja inozemcev obrtnikov v naši državi, za katero se že sedaj zelo zanimajo države, kjer vlada velika gospodarska kriza in nezaposlenost.

Naše obrtništvo trpi mnogo vsled neurejenosti prometnih razmer in vsled **neenakomernosti porazdelitve davčnih bremen** na gospodarske sloje. Načelo izenačenja davčnih sistemov mora biti, da se ne ubija podjetnosti in obrtniškega napredka s pretežkimi davčnimi bremenmi in da se našemu podjetništvu s primernimi davčnimi olajšavami omogoči konkurenčni boj z inozemstvom.

Pri nestalnosti sedanjih gospodarskih odnošajev in splošnega položaja je za uspešno dosego tega programa najvažnejša in najnujnejša **poglobitev dela**

strokovnih stanovskih organizacij in izpopolnitev organizacije produktivnega gospodarskega pridobitnega združništva. Treba je, da se naše obrtništvo čim tesneje oklene svojih organizacij, nastopa solidarno in enotno, sledi kritično vsem gospodarskim pojavom in gospodarskopoličnim ukrepom, pospešuje strokovno prosveto, goji stike s sorodnimi organizacijami v drugih pokrajinah, da lahko uveljavi svoje upravičene zahteve v polni meri.

S ponosom lahko zremo na dosedanje delo, dokumentirano na letošnjih razstavah, in uspehe zadrug za napredek našega obrtništva, in dosedanj razvoj je najboljši porok za plodonosno delovanje v bodočnosti.

Poslovno poročilo trgovske in obrtniške zbornice o gospodarskih razmerah v Sloveniji leta 1922.

Letošnje leto nam je prineslo v gospodarskem in gospodarskopoličnem oziru mnogo izprememb. Kljub še vedno trajajočim kritičnim gospodarskim posledicam vojne opazujemo v našem gospodarstvu znake konsolidacije in ozdravljenja razmer, ki upravičujejo nado, da se bo smotrenemu delu in podjetnosti gospodarskih krogov posrečilo premagati težave in se vrniti polagoma zopet v normalnejše razmere.

Letina poljedelskih produktov in krmil je končala s povprečnim rezultatom, sadna letina je bila zadovoljiva, vinska trgategv kljub neugodnim vremenskim prilikam bogata, dasi zaostaja v kvaliteti za lansko. Rezultati letine so vplivali bisveno na smer naše trgovinske politike in notranje trgovine ter prisilili vlado k ukrepom, da se zasigura predvsem domača prehrana in prepreči nadaljnji porast cen.

Trgovina.

Importna trgovina je prišla ob novem letu vsled nenadnega porasta češke krone kakor tudi vseh zapadnih valut v zelo težaven položaj, tako da je vlada resno pomišljala, da izda moratorij za trgovska plačila v inozemstvu. Zbornica se je pri pojavu prvih vesti o moratoriju izrekla odločno proti njemu. Vsled protesta tudi ostalih prečanskih trgovskih zbornic in odpora gospodarskih krogov proti takemu ukrepu pa do tega ni prišlo. Namesto tega je bila s 1. marcem izdana, kakor leta 1920., prepoved uvoza luksuznega blaga, ki je trajala do 1. julija. Po ukinjenju uvozne prepovedi je povišalo ministvo financ agio na uvozno carinsko tarifo od 500 na 600 odstotkov ter na luksuzne predmete od 100 na 300 odstotkov. Kljub povišanju carine pa je uvoz blaga silno narastel in iznova vplival na poslabšanje našega denarja. To je dalo povod k novim omejitvam uvoza s poostreno devizno kontrolo. Stagnacija trgovine, ki je nastala v zadnjih dveh mesecih vsled abstinence konzumentov, je povzročila občuten padec cen. Z enako nestalnostjo se je borila izvozna trgovina, ki je pretrpela posebno vsled naglega padca nemške marke znatne izgube in se morala prilagoditi izpremenjenim valutarnim prilikam. Nagli porast dinarja v septembru je povpročil izvozni trgovini v Italijo in na Češko, kamor se je tedaj prodajalo blago za lire, odnosno češkoslovaške krone, občutne izgube in je bistveno vplival na orijentacijo izvozne trgovine.

V zborničnem trgovskem registru je bilo od 1. julija 1921. do 13. oktobra 1922. vpisanih 290 posameznih tvrdk in 202 družabne tvrdke, izbrisanih pa 38 posameznih tvrdk in 38 družabnih tvrdk. Razne izpremembe so se izvršile pri 87 posameznih in 270 družabnih tvrdkah.

Industria.

Industrija je obratovala letošnje leto v znamenju neprestanih mezdnih gibanj, ki so v nekaterih strokah povzročile celo stavke, kakor v nizarski stroki in pri premogovnikih, dalje splošne dražitve vseh obratnih sredstev in sirovin, v drugi polovici pa katastrofalnega prometnega zastoja v smeri z vzhodnimi pokrajinami naše države in trpela občutno na pomanjkanju premoga, ker so bili kontingenti, ki jih morajo oddajati premogovniki v Sloveniji na zahtevo ministrstva saobračaja za železnice v Srbiji in za Beograd, povišani v avgustu za dnevnih 36 vagonov na škodo slovenske industrije. Kljub vsemu je bila podjetnost razmerno velika in je tudi nacionalizacija tujih podjetij pri nas znatno napredovala.

Od letos ustanovljenih, odnosno na novo protokoliranih industrijskih tvrdk jih pripade na stroko lesne industrije 18, na kemično industrijo 9, na tekstilno in konfekcijsko 7, na živilno 6, dalje na industrijo špirituoz 5, na kovinsko stroko 4, na električno 3, na grafično 3, na papirno in kartonažno 2, na stavbno 3, nadalje, po 1 na montansko slannikarstvo, čevljarsko in usnjarsko stroko. Po obliki je izmed novo ustanovljenih industrijskih tvrdk 23 družb z omejeno zavezo, 3 delniške družbe, 1 komanditna družba, 20 javnih trgovskih družb in 10 posameznih tvrdk. Kapital novih delniških družb znaša skupaj pet milijonov kron, družb z omejeno zavezo pa 13.677 milijonov kron.

Obrtništvo.

Med obrtništvom opazamo znaten tehnični napredek v strojni opremljenosti delavnic in izkoriščanju električne in druge motorne gonilne sile. Posebno v mariborskem okrožju je bilo uvoženo veliko število elektromotorjev in drugih strojev, ki so bili montirani na razširjeno omrežje falskih elektrovdov. Zaposlenost obrtništva je bila zadovoljiva, kljub močni konkurenci uvoznega blaga. Največje investicije zaznamujejo premogovniki, dalje lesna, usnjarska, tekstilna, pivovarska in elektrotehnična stroka. Za carine prosti uvoz strojev, orodja, instalacijskega in elektrotehničnega materijala na podlagi naredb z dne 23. septembra 1920., C br. 61.602, je izdala zbornica do 15. novembra t. l. 3376 potrdil industrijcem in obrtnikom, med njimi mnoga potrdila za cele tovarniške opreme. Izvoznih izpričeval je bilo izdanih do 20. novembra na 500.

Obrtniško gibanje.

V obrtnem katastru zaznamujemo v času od 1. julija 1921. do 31. julija 1922. 7637 obrtnih prijav in 5549 odjav, tako da znaša prirastek 2088 obrtnikov. Od tega odpade na rokodelske obrti 2815 prijav, 2191 odjav, medtem ko zaznamujejo trgovinski obrati vsled naglo menjajočega se položaja in konjunktura 4822 prijav in 3388 odjav. Rekord med prijavljenimi trgovskimi obrti je dosegla trgovina z lesom s 467 prijavami, 206 odjavami, tako da znaša prirastek 261. Na drugem mestu je trgovina z deželnimi pridelki z 205 prijavami in 118 odjavami in znaša prirastek 132 obratov. Enako močno je sešnarstvo, za katerega se je prijavilo v poročilni dobi 314 in odjavilo 179 oseb, tako da znaša prirastek 135, nadalje gostilne s 551 prijavami in 431 odjavami, tako da je število narastlo za 120. Nasprotno pa opazujemo znatno omejevanje obrtnih listov za trgovino z mešanim blagom, kjer stoji 381 prijavam 422 odjav nasproti, ter za branjarijo napram 126 prijavam 193 odjav. Rekordni padec pri kramarjih, kjer stoji 31 prijavam nasproti 143 odjav, je razlagati s tem, da je mnogo imetnikov teh obrtov prijavilo vsled povečanja obrata trgovino z mešanim bla-

gom itd. Živalno gibanje opazujemo v vseh konjunkturalnih strokah, kakor pri trgovini z živino, kjer je bilo 190 prijav in 114 odjav, v trgovini z vinom 128 prijav in 78 odjav, medtem ko je trgovina z vinom v zaprtih steklenicah nazadovala za 43 obratov in z žganjem v zaprtih steklenicah pa za 98 obratov. Znaten prirastek je opaziti tudi v manufakturni stroki, in sicer 47 obratov.

V rokodelskih obrtnih zaznamujemo največje gibanje v čevljarški stroki, v kateri je bilo 551 prijav in 353 odjav. Njej sledi krojaška stroka z 295 prijavami in 192 odjavami, dalje mizarska 252 prijav in 176 odjav, za njimi šivilje 181 prijav in 116 odjav, potem kovači 141 prijav in 115 odjav, mesarji 119 prijav in 81 odjav, podkovniki kovači 103 prijave in 61 odjav; v ostalih strokah rokodelskih obrtvo se giblje število prijav in odjav pod 100.

Trgovske družbe.

Ako primerjamo stanje trgovskih družb v Sloveniji s predvojno dobo, vidimo napram predvojnimi stanju ogromen napredek. Konec oktobra 1922. je bilo v Sloveniji v zborničnem registru vpisanih 57 delniških družb, 156 družb z omejeno zavezo in 7 komanditnih družb s skupno delniško, odnosno osnovno glavnico 578,185.600 kron, dalje 38 podružnic delniških družb, ki nimajo sedeža v Sloveniji. K temu bi bilo prišteti še okrog 30 delniških družb, ki imajo svoje obrate v Sloveniji, ki pa še niso prenesli uprave v Slovenijo, kakor n. pr. razne lokalne železnice in industrijska podjetja, ki imajo sedež v Avstriji, dalje delniške družbe iz Prekmurja in podjetja s sedežem uprave na Hrvaškem. Od teh družb jih pripade 138 na industrijska podjetja, 58 na trgovske družbe, 9 na denarne zavode, 11 na transportne družbe, 1 zavarovalna in 3 razne družbe. Pred vojno pa je bilo na Kranjskem 10 delniških družb s kapitalom 27.6 milijonov kron in 10 družb z omejeno zavezo s 1.66 milijona kron kapitala. Na Spodnjem Štajerskem je bilo število družb še manjše.

Zadružništvo.

Zadružništvo se je že nekoliko opomoglo od velike poveljne krize, ki jo je bil povzročil nagli državni prevrat, vendar odločilno vprašanje obračuna naših zadružnih central s primorskimi zadrugami v Julijski Benečiji še ni rešeno. Pred vojno smo šteli leta 1914. na Kranjskem 443 zadrug, sedaj pa 539. Na Spodnjem Štajerskem je sedaj 401 zadruga, torej skupno brez Prekmurja 940 zadrug. Iz Prekmurja zbornica še ni prejela vseh podatkov. Od teh zadrug jih pripade 436 na kreditne zadruge, 129 na gospodarske, 74 na konzumna društva, 80 na živinorejske zadruge, 56 na produktivne zadruge itd.-

V zborničnem združnem registru je bilo od 1. avgusta 1921. do 15. oktobra 1922. vpisanih 77 zadrug, izbranih 25 zadrug; izpremembe so se izvršile pri 340 zadrugah.

Denarstvo. — Borza.

Za razvoj našega denarstva je letos izredno važna pridobitev koncesije za blagovno borzo v Ljubljani, katere ustanovitev je zbornica s svoje strani izdatno podpirala.

Za sanacijo naših hranilnic in za pospeševanje dolgoročnega komunalnega kredita, katerega potreba je v zadnjem času zelo narastla, je velikega pomena ustanovitev Hipotekarne banke jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani, ki je prevzela aktiva in pasiva bivše Kranjske deželne banke. Omeniti je ustanovitev Trgovske banke, ki se je fuzionirala s Slovensko eskomptno banko, in Merkantilne banke v Kočevju. Največji hrvaški denarni zavod, »Prva hrvatska štedionica«, je prevzela potom nacionalizacije

podružnico Češke Unionbanke v Celju in Splošne prometne banke v Ljubljani ter otvorila v Celju, Ljubljani in Mariboru svoje podružnice, s čimer se je hrvaški denarni trg znatno zblížal s slovenskim.

V prvi polovici letošnjega leta beležimo poleg navedenih treh novih ustanovitev, dveh fuzij in dveh nacionalizacij bančnih podjetij znatna povišanja delniškega kapitala bank kakor tudi drugih delniških družb.

V drugi polovici pa je nastalo znatno pomanjkanje gotovine, deloma vsled porastka cen blaga, deloma vsled povišanih mezd in so bile banke prisiljene, pričeti z znatnim omejevanjem kreditov in povišati obrestno mero, da bi se pritegnilo nove hranilne vloge.

Vzorčni sejem in razstave.

Zbornica je posvetila mnogo pozornosti razstavnim prireditvam v zborničnem okolišu, katerim je naklonila znatne gnotne podpore. Drugi ljubljanski vzorčni sejem se je vršil letos v skrajno neugodnih kupčijskih razmerah in vremenskih neprilikah, pa je kljub temu zaključil s popolnoma zadovoljivimi rezultati in je utrdil ter navezal nove zveze in stike z vzhodnimi pokrajinami, posebno z južno Srbijo, od koder je bil obisk kljub veliki oddaljenosti izredno velik. Sejem pomeni napram lanskoletnemu znaten napredek tako glede obsega kakor tudi glede udeležbe mnogoštevilnih novo osnovanih podjetij, ki so dobila velika naročila. Iz inozemstva, kjer je vladalo za naš vzorčni sejem veliko zanimanje, se je udeležilo sejma 159 tврdk, in sicer 59 čeških, 33 nemško-avstrijskih, 30 nemških, 18 laških, 10 belgijskih, 3 madžarske, 1 ameriška, 2 francoski, 2 švicarski, 1 holandska. Tuzemskih tврdk je razstavilo 537, od teh 401 slovenska in 136 srbohrvaških. Za pospeševanje obrtnega napredka in podjetnosti kakor tudi za medsebojno gospodarsko spoznavanje sta bili važni tudi obe pokrajinski obrtni razstavi v Celju in v Mariboru, ki sta zaključili z dobrimi uspehi.

Revizija zakonodaje.

Revizija začasnih zakonov in naredb, ki jo je izvršil zakonodajni odbor in katerih število je znašalo nad 520, je prinesla našim gospodarskim krogom več važnih izprememb. Predvsem bi bilo omeniti tukaj ukinjenje koncesijoniranja za agenture, trgovino z živino, z jajci, z mešanim blagom na debelo, manufakturno, kolonijalnim in špecerijskim blagom in deželniimi pridelki na debelo. Za trgovski in obrtniški stan je bila posebno važna revizija zakona o pobijanju draginje in brezvestne špekulacije, katere glavni uspeh obstoja v tem, da so bila v zmislu opetovanih zborničnih predlogov in zahtev ukinjena izredna občinska sodišča ter so postala zopet redna sodišča pristojna za presojo po tem zakonu kaznivih dejanj, dalje, da so prišli zastopniki trgovskega stanu v aprovizacijske odbore. Zbornica je pri anketah o pobijanju draginje pri pokrajinski vladi naglašala potrebo izdajanja pravilnika k temu zakonu, ki se je iz neznanih vzrokov zavlačeval do meseca septembra. Zbornični predlogi glede pravilnika so bili od ministrstva za socialno politiko le deloma vpoštevani. Sodišča se obračajo sedaj pogosto na zbornico za mnenje o običajnem in dopustnem trgovskem dobičku.

Izmed ostalih revidiranih zakonov je omeniti zakon o definitivni relaciji krone in dinarja ter naredbo trgovskega ministra o vodstvu knjig za podjetja z javnim polaganjem računov v dinarski valuti.

Izpremema v izvozni politiki.

Seja ministrskega sveta sredi avgusta v Ljubljani pomeni v naši prehranjevalni politiki znaten preokret,

ki je nastal pod vtiskom neugodnih poročil o stanju žetve. Posledica je bila ukinjenje vozne carine na žitarice in mast ter izredno povišanje izvozne carine na živino, mast, koruzo, moko in krompir, s čimer se je nameraval doseči znaten padec živinskih cen na domačem trgu, ki so bile medtem posegle svetovno tržno pariteto. Tem ukrepom je sledila nadaljnja poostreitev kontrole deviznega prometa in omejitve uvoza.

Zakoni o dvanajstinah, s katerimi se je morala vlada pomagati prvo polovico letošnjega leta, so prinesli poleg davka na vojne dobičke za leto 1920. še znatna povišanja taks in pristojbin ter povišanja trošarine in monopolnih taks.

Davčne zadeve.

Takoj, ko so dospele v Slovenijo prve vesti, da je zakonodajni odbor pri reviziji zakona o davku na vojne dobičke razširil veljavnost zakona tudi na leto 1920., je poslala zbornica še pred objavo tega davka v dvanajstinskem zakonu za mesec marec-april finančnemu ministrstvu obširno spomenico, v kateri je svarila pred naknadnim uveljavljanjem tega davka za leto 1920. sedaj po preteku dveh let, ko je leto 1920. že davno gospodarsko zaključeno in se je z eventualnimi presežki že davno disponiralo. Zbornična akcija je imela le toliko uspeha, da je bil davčni minimum zvišan na 100.000 kron in so bili vsi srednji in manjši obrati od davka oproščeni. Ko se je pozneje začelo kljub temu ta davek izterjevati, je zbornica sredi septembra ministru trgovine in industrije g. Viloviču o priliki njegovega poseta v trgovski zbornici predložila novo obsežno spomenico ter ga prosila za intervencijo pri ministru financ in pri zakonodajnem odboru, da se izvrševanje tega zakona omililo v tem zmislu, da bi se izterjevanje tega davka razdelilo na 12 mesečnih obrokov, ter da bi se revidirala davčna lestvica v onem razmerju, kakor se je povišal davčni minimum za odmero vojnega davka. Na zadnjo spomenico, kjer je delegacija ministrstva financ podpirala zbornični predlog glede izterjevanja vojnega davka v mesečnih obrokih zaradi skrajno napetih denarnotržnih razmer, še nismo prejeli od finančnega ministrstva nikake rešitve.

Za delodajalce je posebno važen uspeh odprava plačarine, ki je bila ukinjena s finančnim zakonom za leto 1922./1923. od 1. januarja 1922. nadalje. Važno je tudi, da se je pri reviziji davka na poslovni promet dosegla oprostitev od vodstva knjig za vsa podjetja in obrate, katerih promet ne doseže letnih 360.000 dinarjev. Zbornici je bilo po zakonu naloženo sodelovanje pri sestavi seznamov o obratih, ki morajo voditi predpisane knjige, in o obratih, ki so od tega oproščeni in katerim se davek določi na podlagi fasije, odnosno, ki so pavšalirani. V sporazumu s finančno delegacijo bodo to oceno izvršile krajevne komisije za posamezne davčne oblasti, v katero je zbornica imenovala na podlagi trgovskih in industrijskih strokovnih organizacij po dva trgovca in dva industrijska za vsak davčni okraj svoje zastopnike. Ta reforma davka na poslovni promet pomeni za male obrtne obrate in nadrobno trgovino znatno olajšavo.

Nadalje je važen uspeh zbornične spomenice, da je finančna delegacija priznala invalidski davek za režijsko odbitno postavko.

Ostale zbornične spomenice, ki so bile sprejete na zadnji plenarni seji, in sicer glede rezerv za kritje izgub zaradi dvigovanja valute in glede odpisov za obnove in adaptacije v bilancah, dalje spomenica glede obdavčitve družb z omejeno zavezo, katerih kapital ne presega 1.000.000 Din, dosedaj še niso rešene.

O Narodnogospodarskih temeljih češkojugoslovanske vzajemnosti.

Ravnatelj javne in vseučiliške knjižnice, tajnik Masarykove Akademije dela v Pragi, g. dr. Ivan Žmavc, je napisal v 3. št. «Jugoslovanskega trgovca» članek, ki ga podajamo v naslednjem dobesečno:

Odnošaji slovanskih plemen prehajajo že vendar enkrat iz oblakov čuvstvene omame na stvarna tla življenskih interesov. Ravnokar smo bili priče duševne izmene jugoslovanskih in češkoslovaških politikov ob priliki poseta poslancev kraljevine SHS v Pragi k dnevu 28. oktobra; in tu se je dogovarjalo o vzajemnem dovozu in izvozu poljedelskih in obrtnih izdelkov, o stabilizaciji krone in dinarja, o trgovski pogodbi, carinski politiki itd. Jugoslovanski poslanci so zatrjevali češkim kolegom svojo politično zvestobo in narobe, ali z ne manjšim zanimanjem so pregledovali vzorna češka podjetja, da bi našli nova gospodarska dotikališča s Čehi.

Z eno besedo: vsi čutimo, da je lepa govorica sicer nekaj krasnega; da pa je že čas, da preidemo od lepih govorov k gospodarskim činom.

Novodobna napredna politika je v resnici na vsem svetu že praktičnega gospodarskega značaja, in je le čisto naravno, da so se slovanska plemena po premagovanju raznih detinskih bolezni v medsebojnih odnošajih postavila na tla stvarnih interesov. Pozdravljamo to probujo in to vstajenje slovanskih plemen k novemu življenju! Tega obrata si je bilo že davno želeti; po grozah svetovne vojne, ki je slovanskim narodom toliko gorja prinesla, je pa takšen obrat k stvarnosti naravnost krvava potreba.

Ali ne smemo pozabiti: ako naj ta obrat k boljšemu ostane trajen, bo treba te popravke v prosvetnih odnošajih slovanskih narodov globoko in trdno utemeljiti. Naj se mi torej dovoli, da na tem mestu ne pišem o drugače res zelo skelečih vprašanjih kaotične valute ali trgovinske pogodbe itd., nego da smem pokazati na znanstvena načela trajnega popravljanja slovanske prosvete. In dalje naj se meni, rojenemu Jugoslovancu, prijazno dovoli, da smem na kratko izpregovoriti o nekaterih ranah našega javnega življenja, katere so vročemu jugu še bolj opasne nego treznejšemu severu.

Javno življenje vseh evropskih držav trpi obiljem politike, je prepolitizirano.

Kaj je politika?

Kratko, jedrnato in enostavno povedano: v današnji dobi politiziranja pomenja, javno narodno življenje ravnati na temelju strankarstva, volilnega prava in večinskih zaključkov. Po vladajočih političnih metodah godi se baje to, česar si večina želi... Vsi pa čutimo, kaj se navadno skriva za željami «večine», žal, ne moremo tega tu natančno razbirati. Primerjaj odlični govor Solvayja, belgijskega veletrgovarja, v društvu belgijskih industrijcev dne 30. oktobra 1910.: *Industrie et science*. Bilo bi dobro, če bi se vodje naših narodov vendar že enkrat zavedali, da so metode tradicionalne politike zastarele in da je že čas, da si javno življenje začnemo urejevati po svoji znanstveni metodi narodnogospodarski.

Dovoljujem si tu opazko: govori se dandanes toliko o povzdigu in stabilizaciji dinarja. Ni nobenega dvoma, da bi dinar dandanes boljše stal, da bi ne bilo teh miliardovih škod valutarnih, pod kojimi vsi Jugoslovani trpijo, prihajajoč tako v robstvo tujega spekulativnega velekapitala, ko bi se v Jugoslaviji vodila pozitivnejša politika. Nihče ne govori proti opoziciji; narobe, opozicija je v politiki, kakor je v navadi, potrebna; ampak opozicija

mora biti stvarna, činorodna, ustvarjajoča, ne zgolj razdirajoča. Nočemo več govoriti in mislimo, da nas bodo naši južni rojaki razumeli.

Ako se je treba v zanikalnem zmislu precej odpolitizirati, se je treba v pozitivnem zmislu realizirati: to je, postaviti se je treba na stvarna tla zdravih življenskih interesov in spasonosnega prosvetnega dela, na tla sedanjih in bodočih potreb življenskih. (V tem oziru dovoljujem si pokazati na svoje slovenske, češke, nemške in indoesperantske spise.) Na tem mestu hočem le naglasiti: pozitivni pot zdravega popravljanja našega narodnega življenja vede edino po odgoji in izobrazbi. Moramo biti moralno in intelektualno bolji. In tu hočem poudariti le eno nujno potrebo: osobito jugoslovansko šolstvo je treba izpopolniti v stvarnem in gospodarskem zmislu. Je pač naravno, da v «Jugoslovanskem trgovcu» naglašujem potrebo osnovanja trgovskih šol v Jugoslaviji. Ker pa je pa šole moči le polagoma reformirati, oziroma ustvariti, bo del jugoslovanske mladine še i nadalje vezan na inozemsko šolstvo. Da se treznim i ozbilnim izobraženjem na čeških šolah jugoslovanska mladež najbolje pripravlja za stvarno slovansko vzajemnost, ni treba na daleko in široko govoriti.

Ako sem v teh kratkih vrsticah rekel, kar se prav za prav samo ob sebi razume in vendar, posebno med Slovani, tako rado pozabi — manj razburjati politične strasti in več stvarno delati — rekel sem to v zmislu gesla stare zmagovalne francoske armade: *L'art de vaincre est de persister sans l'art de subsister*; rekel sem to-le: Nikoli ne bomo trajno zmagali, ako ne bomo trdno stali na tleh zdravih življenskih potreb silnega narodnega gospodarstva.

Razno.

Obrtniki! Ali imate že vsi „Obrtni koledar 1923“? Kdor ga še nima, naj piše takoj na naše upravnništvo, kjer je še nekaj koledarjev na razpolago.

Obrtniki in davčni vijak. Davčna oblast pošilja te dni položnice za poravnavo letnih davkov. Pri davkih so občutno prizadeti mali obrtniki, in sicer v taki meri, da nam ne preostaja drugega, kakor da postanemo «invalidi» davčnega vijaka, ker nismo zmožni poravnati v tako visokem iznosu nam krivično predpisanih davkov. Slučaji so v nebo vpijoči: n. pr. obrtnik, ki dela sam brez vajenca, ima plačati 1900 kron več davka kot obrtnik, ki ima zaposlenih sedem vajencev. Res je, da smo dolžni dati državi, kar je njenega, toda davčni vijak naj vendar odmerja davek po razmerju delovnega osebja, ne pa da štiti tistega, ki ima denar, a jemlje onemu, ki živi v bedi in ne vé danes, kaj bo jedel jutri. Mali obrtnik je prav tak siromak kakor državni uradnik. Dohodkov nima skoraj nobenih, a vsak grižljaj mu je treba drago plačati. Sedaj pa še tako visoki davki! Zakaj se primerno ne obdavči lastnike zemljišč, ki plačujejo naravnost smešen davek? Socialna pravičnost, kje si? Davčni vijak je ne pozna!

Jesenice. Obrtno društvo za sodni okraj Kranjska gora s sedežem na Jesenicah je imelo svojo redno odborovo sejo dne 18. decembra in je s tem zaključilo delovanje v svojem prvem tekočem letu. Zato pa je bila seja tem pomembnejša. Na seji se je poleg drugega razpravljalo o društvenih dohodkih: članarina naj se pri prihodnjem občnem zboru ne zviša, priredita naj se v najkrajšem času dve veselici, in sicer prvo naj priredijo tovariši v

Mojstrani-Dovjem dne 6. januarja 1923., druga pa naj se vrši po sklepu odbora na Jesenicah dne 2. februarja 1923. Takoj po izidu druge veselice naj se ustanovi obrtno-vajeniški tečaj, ki naj ga vzdrži društvo. Ta tečaj bi bil obvezen za vse vajence v društvu včlanjenih mojstrov; tečaj naj traja, kakor prvi, tri mesece, in sicer marec, april in maj ter z dvakratnim tedenskim poukom, in sicer v nedeljo štiri, en dan med tednom, ki se še določi, pa dve uri. To bi bil prvi večji korak, ki ga zavzame društvo poleg dosedanjih manjših ukrepov v teku šestih mesecev. Prihodnji občni zbor naj se vrši takoj v začetku meseca marca, h kateremu naj se povabi tov. Franchetti in po možnosti še kak drug poročevalec. Na tovariše, ki so izostali in se niso opravičili, je tov. predsednik izdal polo, potom katere se jim sporoča, da pobere glasom odborove seje tov. blagajnik od vsakega neopravičeno izostalega po 10 Din kot kazen za neudeležbo.

Ustanovni občni zbor pokrajinske zadrage kamnoseških mojstrov za Slovenijo se je vršil v torek, dne 19. decembra 1922. v posvetovalnici mestnega magistrata v Ljubljani. Občnega zbora se je udeležilo izmed 46 zadružnih članov 13, kot zastopnik obrtne oblasti magistratni koncipist g. Fran Čehun in kot zastopnik Deželne zveze obrtnih zadrug načelnik g. Franchetti. — Gospod zastopnik obrtne oblasti otvori občni zbor ter poroča, da je ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, z razpisom z dne 8. novembra 1922., št. 7066, odobrilo zadružna pravila ter da je v svrhu konstituiranja zadrage sklican današnji ustanovni občni zbor, na katerem dnevnem redu je: 1.) Poročilo o ustanovitvi zadrage; 2.) volitev načelstva; 3.) proračun za leto 1923.; 4.) določitev zadružne doklade za leto 1923.; 5.) pristop k Zvezi obrtnih zadrug in volitev delegatov; 6.) sestava seznama prisednikov preizkuševalne komisije za pomagalske preizkušnje in 7.) razni predlogi. — K prvi točki se oglašajo zvezni načelnik ter v imenu Zveze pozdravi na novo ustanovljeno zadrugo ter želi isti mnogo uspešnega in koristnega dela za obstanek in razvoj kamnoseškega obrta. Dalje razloži isti govornik namen in pomen strokovne zadrage in posamezne važne točke ter predpise odobrenih zadružnih pravil, kar vzamejo zborovalci odobruje na znanje. — Pri drugi točki dnevnega reda se je izvolil sledeči odbor: za načelnika g. Alojzija Vodnika iz Ljubljane, za njega namestnika g. Vinko Čamernik iz Celja, za odbornike gg.: Karel Novak iz Št. Vida nad Ljubljano, Rudolf Jeglič iz Kranja, Matija Rozman iz Maribora, Ivan Šustaršič iz Škofije Loke in Franc Kunaver iz Tomačevega; za namestnike g.: Anton Zakotnik iz Zgornje Šiške in Lovro Šustaršič z Glinice; za računske preglednike gg.: Ivan Irt iz Štepanje vasi in Franc Sotlar iz Dolnice. — Proračun za leto 1923., ki izkazuje okoli 6000 Din izdatkov, se je soglasno odobril in se je za leto 1923. določilo 60 Din zadružne doklade, katere naj zadružni člani poleg vpisnine 100 Din plačajo vsaj v polletnem obroku. — Pristop k Zvezi se je soglasno odobril in sta bila kot delegata na zvezni občni zbor izvoljena načelnik g. Alojzij Vodnik in podnačelnik g. Vinko Čamernik. — Glede prisednikov za pomagalsko preizkušnjo se je začasno določilo za člane g.: Vinko Čamernika za Celje, Matijo Rozmana za Maribor, Alojzija Vodnika in Feliksa Tomana za Ljubljano. — Pri točki raznoterosti se je sklenilo, da nastavi zadruga lastnega tajnika, ki bo imel zlasti od začetka mnogo posla in da bo vse zadružne zadeve spravil po možnosti hitro v red in točno poslovanje. Zadruga si naj nabavi pri čekovnem zavodu svoj račun in se naj vsa vplačevanja in izplačevanja izvršujejo po čekovnem zavodu. Zadružno načelstvo se naprosi, da čim prej skliče sejo zadružnega načelstva

ter da izkuša urediti neznosne razmere in preprečiti nepoklicano konkurenco, ki se je razpasla v kamnoseškem obrtu. Ker se ni nikdo več oglašil k besedi, je zadružni načelnik, g. Vodnik, ob 5. uri popoldne zaključil lepo uspeli ustanovni občni zbor.

Za poddržavljenje obrtnih šol! Člen 16. ustave določa, da bodi ves pouk v državi državen. Za ljudske, srednje in visoke šole je to že po večini izpeljano, ni pa to izvršeno glede obrtniških šol. Še vedno je odvisen obstoj obrtniških šol od vseh mogočih faktorjev in naravna posledica tega je, da obrtne šole ali hirajo ali pa sploh ne delujejo. Odveč je na široko razpravljati o škodi, ki jo trpi ne samo obrtniški stan, temveč tudi širša javnost, če ne delujejo obrtne šole. Zadostuje naj, da omenimo le eno dejstvo. Danes se silno govori o potrebi industrializacije zemlje. Snujejo se društva in delajo ankete, kako dvigniti domačo obrt. Toda vse te resolucije, vsa ta društva so brez cene, če se ne skrbi za eno — za dober obrtniški naraščaj. Tega pa dobimo le z dobrimi šolami in zato je industrializacija dežele mogoča šele po dobrem delovanju obrtnih šol. Ne samo ustava, temveč tudi naše gospodarstvo zahteva torej, da stori država svojo dolžnost do obrtnih šol, to je, da jih podžavi. Brez vsega je namreč jasno, da bodo obrtne šole v resnici dobro delovale le, če so podžavljene. Le v tem primeru bodo obrtne šole založene z vsem potrebnim, le v tem primeru bodo uživale oni ugled, ki je za njih uspešno delo nujno potreben. Če bi bil obrtniški stan tako premožen kakor žalibože ni, potem bi bilo morda mogoče, da bi uspevale obrtne šole tudi če ne bi bile podžavljene. Ali kaj nam koristi ugibanje o možnostih, ko pa vsi vemo, da so dejstva drugačna in da ona z neizprosno jasnostjo pravijo, da je obrtniški stan danes prereven, da bi zmožni vse stroške za vzdrževanje obrtnih šol. To pa bi bilo tudi neopravičljivo krivično. Obrtniški stan je danes tako zelo obdarjen z davki, da sme pričakovati in tudi zahtevati, da izpolni država vse obveznosti do njega. Ustava pa pravi jasno, da je dolžnost države, da skrbi povsod za državen pouk, torej tudi za pouk na obrtnih šolah. Skrajna krivica, naravnost protizakonitost bi torej bila, če ne bi država podžavljala obrtniških šol. Nikakor seveda ne zahtevamo, da bi država že jutri podžavljala vse obrtne šole. Zadovoljni smo, če se za prvo silo stori vsaj nekaj, ker vemo, da ne more nobena stvar biti gotova naenkrat. Vprašanje podžavljenja obrtnih šol je eno najvažnejših obrtniških vprašanj, kajti dober naraščaj je predpogoj obstoja obrti. Zato pa je nujno, da obrtniki posvečajo temu vprašanju svojo pozornost, da oprti na močno organizacijo zahtevajo na merodajnem mestu svojo pravico — podžavljenje obrtnih šol. Tako prehajamo od podžavljenja obrtnih šol na svojo staro pesem. Ni rešitve za obrtnika, če ne bo organiziran. Ni pravice za obrtnika, če ne bo zaveden. Le v organizaciji obrtnika je njegova rešitev, le v organizaciji njegova boljša bodočnost. Zavedajte se tega, obrtniki in dosegle ne boste samo podžavljenja obrtnih šol, temveč še važnejše stvari. Obrtniki! Vsi v organizacijo, da si zasigurate dober naraščaj.

Socijalne razmere in alkoholizem. Upton Sinclair je zapisal: «Ako mora človek živeti v peklu, bo v njem rajše pijan nego trezen.» Socijalistično gibanje vidi v alkoholizmu močno oviro pri delu za osvobodjenje delavskega razreda. Zato deluje že mnogo let z vsemi močmi, da prepriča delavstvo o neizmerni škodljivosti uživanja močnih alkoholnih pijač. Ali socijalistične stranke vedo, da je alkoholizem posledica, a ne vzrok današnjih strašnih socijalnih razmer, v katerih živi pro-

letarijat po vsem svetu. Vedo, da ni alkoholizem vprašanje, ki se zamore rešiti samo, ločeno od ostalih socialnih vprašanj; alkoholizem je člen v verigi družabne bede. Zato so socialisti prepričani, da se bo vprašanje alkoholizma resnično rešilo šele takrat, kadar bodo rešena druga važnejša socialna vprašanja, kot vprašanja o delovnem času, stanovanjski bedi, nezadostni prehrani itd. Eden glavnih vzrokov pijančevanja med revnim ljudstvom je beda, med denarno gospodo pa preostajanje časa in kupi denarja. Z orgijami rajanja in pijančevanja zapravljajo oboje, čas in denar. Drugače je med maso v nižinah. Skrajno naporna dela in predolgi delovni čas zapelje predvsem veliko število delavcev, da segajo po močnih alkoholnih pijačah, tako da jim škodujejo na telesnih in duševnih močeh. Kdor mora delati po deset, dvanaest ur v slabo prezračeni prostorih, v vročini in prahu, je umevno, da mu opešajo moči in da seže po strupu, da vsaj nekaj trenutkov lahko dela. In ko pride izmučen domov, si ga tudi privoščijo požirek. V družbi pijejo, «da so veseli»; in današnja družba je taka, da odteguje delavcem skoro vsako trezno zabavo, ker se v svoji utrujenosti sploh ne morejo zabavati, ako ni simulacij. Pijača učinkuje, ljudje se razvedre in so veseli, ampak slaba, nezdrava je zabava, ki jo spremlja alkohol! V ljudstvu je zelo ukoreninjeno naziranje, da alkohol osveži telesne in duševne moči, in dobe se celo inteligentni delavci, ki verujejo v to. Ali alkohol je le bič, ki užge trenutno moč, a trajno ne osveži. Nizke mezde, ki ne dopuščajo, da bi delavstvo kupovalo zase in za svoje družine izdatne, tečne hrane, so tudi vzrok, da je uprav med delavstvom žganje tako priljubljeno. Ako nima delavec tečne hrane, ki bi mu dajala potrebne moči in energijo, seže po alkoholu, ker meni, da mu ta dá moč in da ga osveži. In kakšni so tisočeri delavski domovi? Izmučen, premražen prihaja delavec v golo, vlažno, nezakurjeno sobo in v tej luknji naj dobi njegovo telo odpočitka, tukaj naj se razvedri njegova duša? In na tisoče je delavcev, ki imenujejo svojo last le košček take mrzle, neprijetne sobe, ker si ne morejo vsled nizkega zaslužka najeti boljšega stanovanja. Če je delavec oženjen in je prisiljena tudi njegova žena, da dela ves dan izven doma, kakšno je tako domovanje? In na stotisoče omoženih žensk je, ki se mučijo po tovarnah in delavnicah, da pomagajo vzdrževati domovanja, ki pa so v današnji družbi za delavske družine v večini slučajev le prostor, kjer se je in spi, torej daleč od tega, kar bi domovanje moralo biti. Beda in pijančevanje sta v najtesnejši, dostikrat v nerazdružljivi zvezi. Kakor hitro pa pride delavstvo do boljših mezd in s tem seveda do boljše, tečnejše hrane, zdravjših stanovanj, tedaj pa se poslovi od žganja in pije le vino ali pivo. Povsod se pa piva niti ne dobi, kajti tako daleč trgovina ni uspela. Pivo pa je prav tako dvomljive vrednosti. Da ostane delavcu poželjenje po vinu ali pivu vzlic boljši mezdi, je pač vzrok ta, da se njegove delavne razmere niso izpremenile. Dokazano pa je, da je pitje alkoholnih pijač med delavstvom silno pojenjalo povsod tam, kjer so se življenske razmere temeljito predrugačile njemu v prid. Vsako zlo, ki naj se trajno odpravi, se mora izruvati pri korenini. Uničujoča razširjenost alkoholizma v današnji dobi je posledica socialnih razmer. Te se morajo izpremeniti in alkoholizem bo pojenjal. Socializem vzlic temu spoznanju vodi le poseben boj proti alkoholu in za abstinenco. Vse socialistične stranke v Evropi so po svojih zborih poudarjale, da je boj proti alkoholu največjega pomena za razvoj socializma. Besede ameriškega sodruga Upton Sinclair: «Ako mora človek živeti v peklju, bo v

njem rajše živel pijan nego trezen,» ki jih je napisal v svojem romanu «Močvirje», so grozna obsodba današnjega kapitalističnega družabnega reda. Kapitalizem je pahnil delavca v razmere, ob katerih bi moral zblazneti, da ni iskal tolažbe v alkoholu. Ali čim bolj prodira ideja socializma med delavstvo, čim bolj se utrjuje v delavstvu prepričanje, da mora postati vse drugače, kakor pa je, tembolj se zaveda delavstvo, da zamore ta gigantski boj izvojevati le trezen razred. Namesto črnega obupa, ki je prej tiščal delavstvo k tlom in ga silil iskati trenutnega pozabljenja v strupu, je socializem prežal delavstvo s svetlim upom na boljšo bodočnost. In delavstvo spoznava od dne do dne bolj, da alkohol ni prijatelj, temveč njegov največji sovražnik in zli duh.

Dobava košar za oglje. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici so bo vršila dne 12. januarja 1923. ob 11. uri dopoldne ponovna licitacija glede dobave 800 košar za oglje. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja starih vreč (krp). V intendantnem skladišču Savske divizijske oblasti v Zagrebu, Savska cesta 4, se bo vršila dne 10. januarja 1923. javna licitacija krp od vreč. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Dobava gasilskega materiala. V pisarni intendantskega odseka Odeljenja za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 10. januarja 1923. ob 11. uri dopoldne ofertalna licitacija za dobavo gasilskega materiala (raznih cevi itd.). Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Prodaja železnih odpadkov. V pisarni inženjerskega skladišča Dravske divizijske oblasti v Ljubljani na Kodeljevem se bo vršila na dan 3. januarja 1923. ob 9. uri dopoldne javna ustna dražba za prodajo približno 4000 kg železnih odpadkov. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Najmlajši muzikalni genij v Londonu je 16letni bivši prodajalec časopisov z imenom Loban. Neki profesor je zapazil dečkov izredni talent in ga začel poučevati. Glasbeni umetniki sodijo, da bo Loban eden največjih umetnikov na vijolini.

Izdajatelj konzorcij «Obrtnega Vestnika».

Odgovorni urednik Engelbert Franchetti.

Tiska Delniška tiskarna, d. d. v Ljubljani.

Čevljarskega vajeneca

sprejme

Matej Oblak, čevljarski mojster na Glinah štev. 93
najraje takega, ki se je čevljarskega obrta že nekaj časa učil.

Fotografski in umetno slikarski atelje Avg. Černe
Celje, Ljubljanska cesta 10 (prej V. Pick)

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. Cene najnižje Poveča do vsaki sliki. Slika v olju, akvarel, pastel, po naravi in po vsaki sliki, fotografija za društva najceneje. Restavrira stare umetnine za muzeje, galerije, cerkve, privatnike itd. itd.

Za fotografe znižane cene.

Veselo in srečno novo leto

želi svojim cenjenim naročnikom

JOSIP JUG

stavbeni - pohištveni pleskar in ličar

Ljubljana, Rimska cesta št. 16.

Veselo in srečno novo leto

želi svojim cenjenim gostom in naročnikom

FRANC IGLIČ

krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ulica št. 28.

Kreditno društvo

Mestne hranilnice ljubljanske

dovoljuje posojila

na menice in kredite

v tekočem računu

vsem kredita zmožnim osebam in tvrdkam

Štampilje

iz kovine in gumija
za obrtnike, trgovce, urade

Ciril Sitar, Ljubljana, Sv. Petra cesta 13

JADRANSKA BANKA Beograd.

Dionička glavnica: Din 60,000.000.—

Rezerva: Din 30,000.000.—

PODRUŽNICE:

Bled,	Jesenice,	Prevalje,
Cavtat,	Korčula,	Sarajevo,
Celje,	Kotor,	Split,
Dubrovnik,	Kranj,	Šibenik,
Hercegnovi,	Ljubljana,	Tržič.
Jelsa,	Maribor,	Zagreb.
	Metković,	

— AMERIKANSKI ODIO —

Naslov za brzojave: JADRANSKA.

Afiliirani zavodi:

JADRANSKA BANKA: Trst, Opatija, Wien, Zader,
Frank Sakser State Bank, Cortlandt Street 82,
New-York City. **Banko Yugoslavo de Chile,**
Valparaiso, Antofagasta, Punta Arenas, Puerto Natalos,
Porvenir.

Obrtna banka v Ljubljani

Kongresni trg št. 4

Telefon št. 508

Telefon št. 508

Račun pri poštno-ček. zavodu št. 12.051

Daje kredite v obrtne surhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje. Vloge na knjižice in na tekoči račun se obrestujejo počenši s 1. novembrom 1922. za pol odstotka višje, torej s

5%

od dne vloge do dne dviga.